

KokxDeVoogd

De staat van morgen. Start vandaag.

Kansen voor bodem in de Omgevingswet

door mr. L. (Lukas) Baars / KokxDeVoogd

Wie zijn wij (vandaag)?

Lukas Baars

Juridisch specialist

- Gespecialiseerd in de Omgevingswet, met name ruimtelijke ordening en milieu
- Begeleidt ministeries en gemeenten bij complexe (juridische) vraagstukken
- Goed ingevoerd in de kansen met het omgevingsverordening, waterschapsverordening en omgevingsplan

Altijd op zoek naar de
maximale kans optimalisatie
met wet- en regelgeving

Programma

- Aftrap en check-in
- *Verdieping: kansen voor bodem in de Omgevingswet*
  - *Achtergronden Omgevingswet*
  - *Instrumentenkoffer: kansen voor bodem*
  - *Behandeling casuïstiek*
- Wrap-up en check-out

Opgave in meta-persectief: water en bodem sturend

Raad voor de leefomgeving en infrastructuur benadrukt belang 'water en bodem sturend'

12 juni 2024

Op woensdag 11 juni heeft de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) een rapport gepubliceerd over ruimtelijke ordening in een veranderend klimaat. Het rapport benadrukt dat de komende decennia ingrijpende maatregelen nodig zijn om Nederland voor wateroverlast te behoeden en de beschikbaarheid van voldoende zoetwater te waarborgen. De maatregelen hebben grote ruimtelijke gevolgen. Rogier van der Sande, voorzitter van de Unie van Waterschappen: "Dit rapport ondersteunt ons pleidooi voor ruimte, regels en regie in de ontwikkeling van een waterrobuuste ruimtelijke inrichting. Het biedt alle betrokkenen concrete hulpmiddelen om samen te werken aan deze grote opgave."

Water en bodem als basis voor ruimtelijke puzzel

De waterschappen vragen ook aandacht voor regie en afstemming. "Het water- en bodemsysteem is geen puzzelstukje", zegt Van der Sande. "Het is de tafel waarop de complexe puzzel van de ruimtelijke ordening moet worden gelegd. Wij nemen daarin graag plaats, samen met medeoverheden, waarbij we het Rijk oproepen om het stuur in handen te nemen."

Maatschappelijk doel Omgevingswet: balans tussen beschermen en benutten

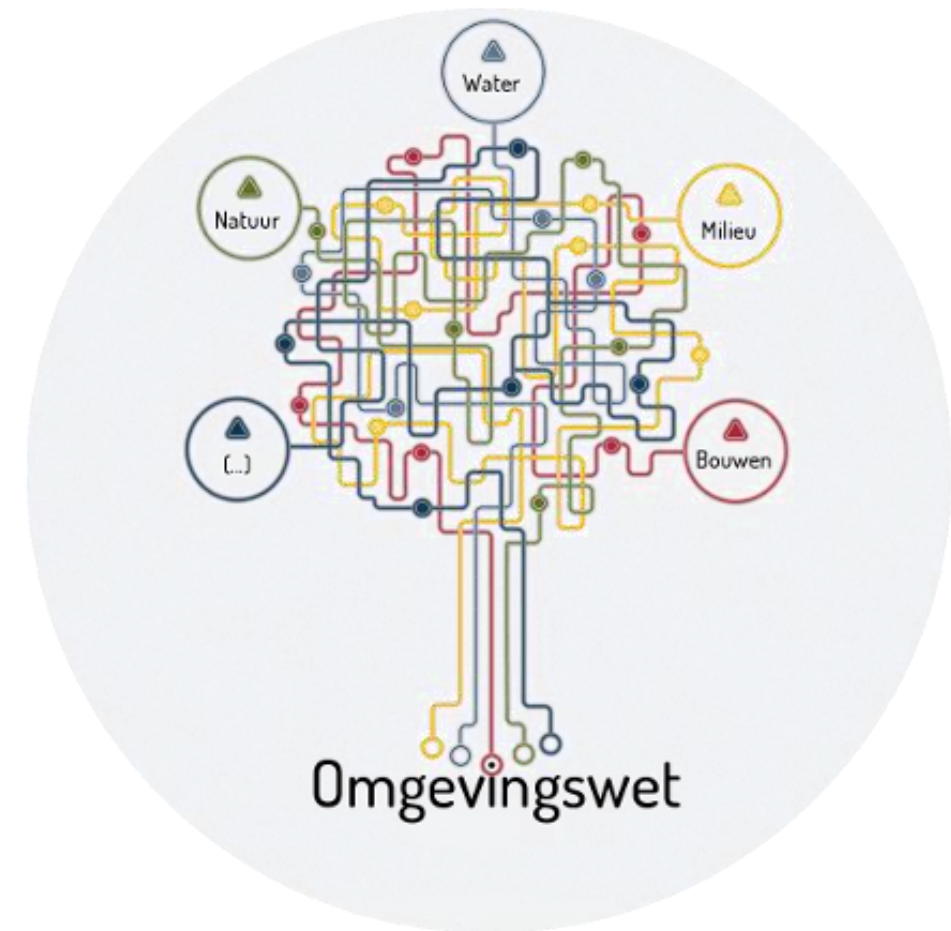
Met het oog op

- Duurzame ontwikkeling
- Bewoonbaarheid
- Bescherming en verbetering leefmilieu

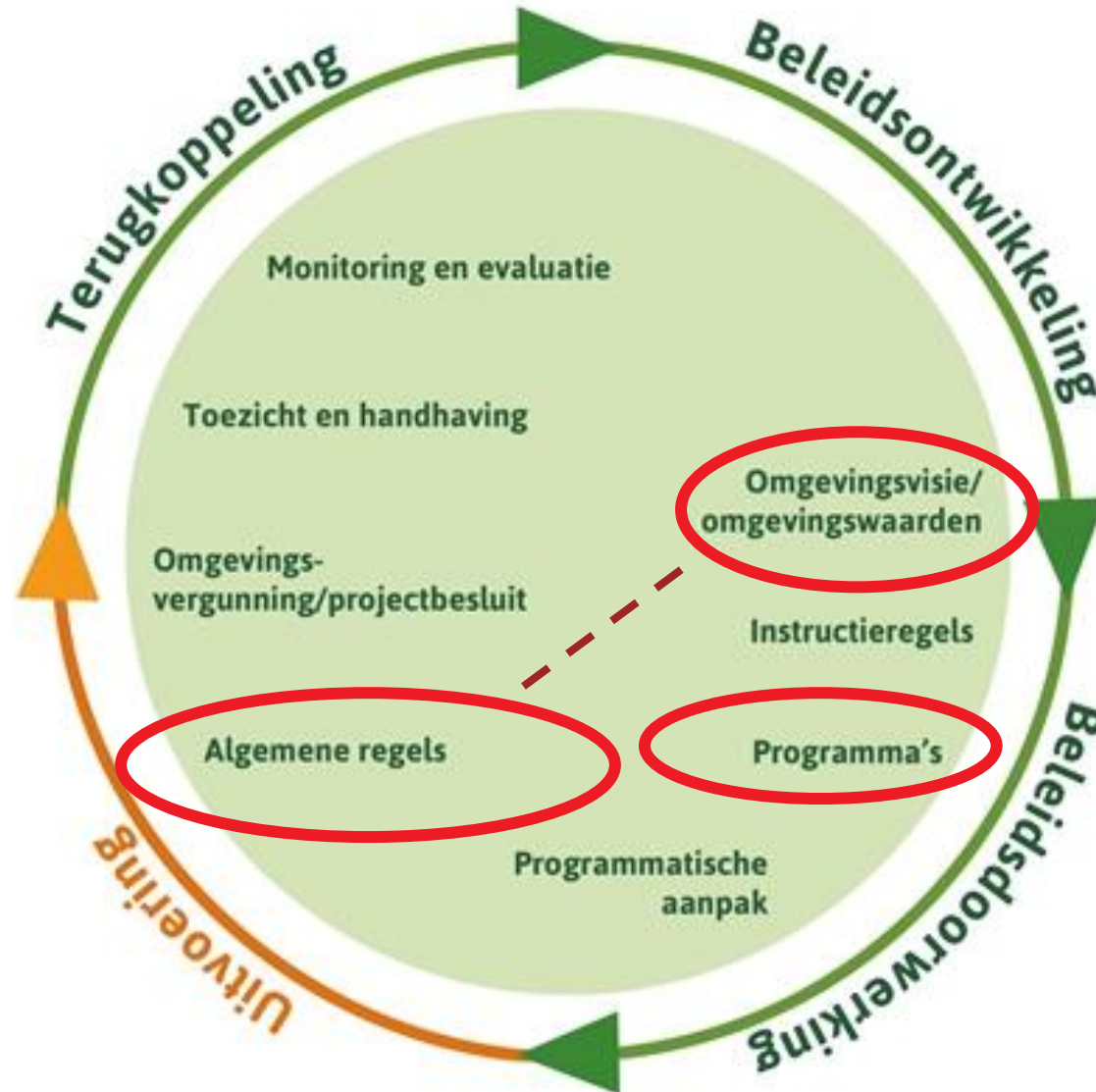
Gericht op **onderlinge samenhang**

- Veilige en gezonde fysieke leefomgeving
- Goede omgevingskwaliteit
- Natuur
- En het vervullen van **maatschappelijke behoeften**

(Artikel 1.3 Omgevingswet)

Bodem in de beleidscyclus > een groot speelveld – cyclus gesloten?!

Is er sprake van
een beleidstekort
rondom het
onderwerp
bodem?

Regels voor bodem in de Omgevingswet – waar moeten we kijken?

Overzicht: in te zetten instrumenten voor bodem?

Kans 1: maatwerk in de omgevingsverordening (of omgevingsplan)

- Modaliteit 1: afwijken van Bal met maatwerk(regels)
  - of rechtstreeks maatwerkregels opnemen (art. 4.6, lid 1 Ow)
- Toepassingsbereik en grondslag
  - Maatwerk veel ruimer dan omgevingsrecht vóór inwerkingtreding Omgevingswet
  - Grondslag: is algemeen en komt uit artikel 4.6 Omgevingswet
  - Specifieke beperkingen zijn er (op basis van Bal)
- Praktische aspecten
  - Aanpassing omgevingsverordening is nodig (*nu geen maatwerkregels over bodem in omgevingsverordening Gelderland*)
  - Juridische formulering is doorslaggevend (ruimte en begrenzing)
  - Overleg / dialoog met provincie is nodig (zie ook artikel 2.2 – samenwerking – en 2.3 – decentraal, tenzij ...)

Kans 2: inzet van instrument omgevingswaarde

• Modaliteit 1 / 2: omgevingswaarde als inspanningsverplichting of resultaatverplichting

- Toepassingsbereik en grondslag
  - Art. 2.11 en 2.12 Omgevingswet (provincie of gemeente kan het doen)
- Praktische aspecten
  - Opnemen in omgevingsverordening of omgevingsplan
- Voorbeelden?

Omgevingswaarde in omgevingsplan (facultatief)

Artikel XX.XX (omgevingswaarde bodem)

- *Voor de in het werkingsgebied [omgevingswaarde bodem] opgenomen functies wordt met het oog op de doelen, bedoeld in artikel 2.1, aanhef en onder a, b, en c, in [opnemen relevante eenheden] de kwaliteit aangegeven die de bodem dient te hebben zodat het gebruik van die locatie overeenkomstig de functie geen onaanvaardbaar risico voor de gebruikers meebrengt.*

Kans 3: regels in het omgevingsplan

- Modaliteit 1: inzet van planregels in - al dan niet thematische - wijziging omgevingsplan

- *Toepassingsbereik*

- Effectgerichte maatregelen mogelijk gelet op artikel 4.1 en 4.2 Omgevingswet
- Artikel 4.1 belangrijkste artikel: [*Bij omgevingsplan, waterschapsverordening en omgevingsverordening kunnen met het oog op de doelen van de wet regels worden gesteld over activiteiten die gevolgen hebben of kunnen hebben voor de fysieke leefomgeving*]

- *Praktische aspecten*

- Kiezen inzet TAM-IMRO of STOP-TPOD; kiezen thema- of gebiedsgericht

- *Voorbeelden*

- Omgevingsplan Pijnacker-Nootdorp (gebied 'Tolhek'), Omgevingsplan Voorst, Platform bodem DCMR

- Modaliteit 2: inzet algemene (omgevingsplan-) zorgplicht

- *Toepassingsbereik*: activiteit (of verbod) niet geregeld? > dan zorgplicht

- *Praktische aspecten*

- Invulling zorgplicht met maatwerkbesluit mogelijk

Kans 4: regels in de waterschapsverordening

- Modaliteit 1: inzet van verordenende regels in – al dan niet thematische – wijziging waterschapsverordening
- *Toepassingsbereik*
  - Effectgerichte maatregelen mogelijk gelet op artikel 4.1 Omgevingswet
  - Motief waterschapsverordening wel anders dan omgevingsverordening
- *Praktische aspecten*
  - Waar raakt waterschapsverordening omgevingsverordening en omgevingsplan (afstemming)?
- *Voorbeelden*
  - [in ontwikkeling, kansen zijn er]

Kans 5: toepassing *experimenteerbepaling*

- Modaliteiten: veel, en in potentie zeer ruim
  - Toepassingsbereik / grondslag: art. 23.3 Omgevingswet

‘Bij algemene maatregel van bestuur kan, met inachtneming van internationaalrechtelijke verplichtingen, bij wijze van experiment worden afgeweken van het bepaalde bij of krachtens de Omgevingwet’

- Bal, Bkl zit in de weg? > afwijking is mogelijk
- Praktische aspecten
  - Moet met aparte Amvb
  - Enig werk aan aanmelden en onderbouwing experiment
- Voorbeelden
  - Zijn er nog niet
  - Wel voorbeelden Chw + BuChw
    - Brabantse Zorgvuldigheidsscore (BZV)
    - Afwijken milieuregels (diverse Chw-plannen)

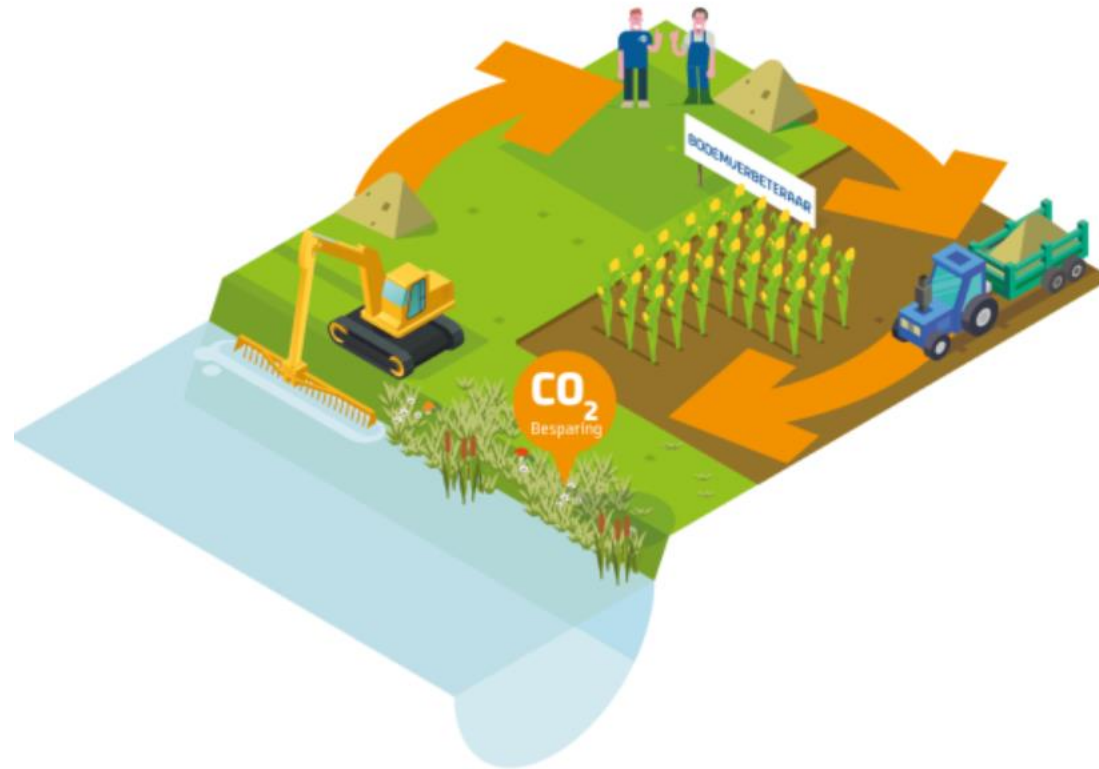
Casus 1: hoogwaardige toepassing kleigronden

- Bespreking 'life CO2 sand'

- (Bron: *Funderen op kleigrond, hoe moet je funderen?* (constructieshop.nl))

Casus 2: lokale kringlopen

(Bron: *Hergebruik van de groene reststof: maaisel* | Waterschap Drents Overijsselse Delta (wdodelta.nl))

Check-out

Noteer

Voor jezelf: jouw belangrijkste
inzicht?

Voor ons: waar je meer verdieping
op wenst?

KokxDeVoogd

De staat van morgen. Start vandaag.

KokxDeVoogd B.V. | Reykjavikstraat 1 | 3543 KH Utrecht
www.kokxdevoogd.nl | info@kokxdevoogd.nl | 088 – 116 40 00
KokxDeVoogd bevindt zich vlakbij station Leidsche Rijn.